

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-03/19-04/03

URBROJ: 65-19-02

Zagreb, 16. rujna 2019.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA U
HRVATSKOM SABORU**

Na temelju 33. stavka 1. podstavka 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Izvyješće o sastancima Europskog vijeća održanima 21.-22.ožujka 2019. i 20.-21.lipnja.2019., izvanrednom sastanku Europskog vijeća (članak 50.), održanom 10. travnja u Bruxellesu, neformalnom sastanku Europskog vijeća održanom u Sibiu 09. svibnja 2019., neformalnom sastanku Europskog vijeća održanom 28. svibnja 2019. (nakon izbora za Europski parlament) te o izvanrednom sastanku održanom 30. lipnja 2019. u Bruxellesu*, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora u skladu s odredbom članka 11. stavka 3. Zakona o suradnji Hrvatskoga sabora i Vlade Republike Hrvatske u europskim poslovima (Narodne novine, broj 81/13) dostavio predsjednik Vlade Republike Hrvatske, zaprimljenim aktom 16. rujna 2019. godine

PREDSJEDNIK
Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
PREDSJEDNIK

Zagreb, 15. srpnja 2019.

Hs**NP*022-03/19-04/03*65-19-02**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno: 15-09-2019	
Klasifikacijski oznaka: 022-03/19-04/03	Org. jed. 65
Uredbeni broj: 50-19-01	Pril. Vrij. 1 -

HRVATSKI SABOR
g. Gordan Jandroković,
predsjednik Hrvatskoga sabora

Poštovani predsjedniče Hrvatskoga sabora,

sukladno Zakonu o suradnji Hrvatskog sabora i Vlade Republike Hrvatske u europskim poslovima (Narodne novine, broj 81/2013), a nastavno na članak 11., stavak 3. istog Zakona, dostavljam Vam Izvješće o sastancima Europskog vijeća održanima 21.-22. ožujka 2019. i 20.-21. lipnja 2019., izvanrednom sastanku Europskog vijeća (članak 50.), održanom 10. travnja u Bruxellesu, neformalnom sastanku Europskog vijeća održanom u Sibiu 09. svibnja 2019., neformalnom sastanku Europskog vijeća održanom 28. svibnja 2019. (nakon izbora za Europski parlament) te o izvanrednom sastanku održanom 30. lipnja 2019. u Bruxellesu.

S poštovanjem,

Prilog: kao u tekstu

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**IZVJEŠĆE O SASTANCIMA EUROPSKOG VIJEĆA,
EUROPSKOG VIJEĆA (ČLANAK 50.),
SASTANKA NA VRHU DRŽAVA EUROPODRUČJA
TE NEFORMALNIM I IZVANREDNIM SASTANCIMA
EUROPSKOG VIJEĆA**

Temeljem Zakona o suradnji Hrvatskog sabora i Vlade Republike Hrvatske u europskim poslovima (Narodne Novine, broj 81/2013) predsjednik Vlade podnosi pisano **Izvješće o sastancima Europskog vijeća (EV) i EV čl. 50.** koji su se održali u Bruxellesu 21. i 22. ožujka 2019., te 20. i 21. lipnja 2019., sastanka na vrhu država europodručja održanom 21. lipnja, izvanrednom sastanku Europskog vijeća čl. 50. koji se održao 10. travnja 2019., neformalnom sastanku na vrhu u Sibiu, Rumunjska, održanom 9. svibnja 2019., kao i izvanrednim sastancima Europskog vijeća, održanima 28. svibnja 2019. te 30. lipnja 2019.

Vlada je temeljem istog zakona Hrvatskom saboru dostavila Stajališta Republike Hrvatske za sastanke Europskog vijeća i Europskog vijeća čl. 50, a u prilogu ovog izvješća su i Zaključci Europskog vijeća.

Zagreb, 15. srpnja 2019.

EUROPSKO VIJEĆE čl. 50. – 21. OŽUJKA 2019.

Prije sastanka Europskog vijeća u formatu čl. 50. šefovi država i vlada sastali su se u formatu EU-28 kako bi premijerka Ujedinjene Kraljevine (UK) Theresa May pojasnila situaciju i razloge traženja produženja datuma povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije do 30. lipnja. U pismu je izrazila očekivanje da Europsko vijeće odobri dokumente koje je dogovorila u Strasbourgu – *Zajedničku izjavu* koja nadopunjuje Političku deklaraciju o budućim odnosima EU-UK i *Instrument* koji se odnosi na Sporazum o povlačenju (u daljnjem tekstu Sporazum), a koji daju dodatne potvrde i tumačenja Sporazuma u dijelu oko rješenja za granicu između Irske i Sjeverne Irske.

Iskazala je razumijevanje da neće biti promjena Sporazuma, što je bila glavna poruka Europske unije u svim razgovorima koji su prethodili zahtjevu za produženje roka te se složila kako je postignuti Sporazum najbolji mogući i nastaviti će se boriti za njega. Naglasila je važnost formalne potvrde dogovora iz Strasbourga jer bi joj moglo pomoći za dobivanje potpore kod novog „smislenog“ glasovanja u Parlamentu. Objasnila je produženje roka do 30. lipnja 2019. radi osiguravanja dovoljnog vremena za provođenje svih procedura za odobrenje Sporazuma i njegovu ratifikaciju. Rekla je da razumije zabrinutost država članica tim rokom s obzirom na to da dolazi nakon izbora za Europski parlament (EP).

Na brojna pitanja šefova država i vlada u vezi alternativnih rješenja za izlaz iz nastale situacije premijerka May nije davala jasne odgovore. Potvrdila je da nema garancija za pozitivnu odluku Parlamenta u novom „smislenom“ glasovanju. Oko mogućnosti da Ujedinjena Kraljevina povuče notifikaciju po članku 50., istu je odbacila pojasnivši kako bi to dovelo do još većih podjela. U slučaju duljeg produženja roka što bi značilo da Ujedinjena Kraljevina treba održati izbore za Europski parlament, premijerka May je bila vrlo oprezna.

Tijekom rasprave šefovi država i vlada iznosili su različita mišljenja u vezi uvjeta za odobrenje produženja roka te je dogovoreno odobrenje produženja roka temeljem čl. 50., ovisno o dva scenarija, a slijedom daljnjeg razvoja situacije u britanskom parlamentu. Prvi se odnosi na kratko produženje do 22. svibnja, u slučaju da Sporazum dobije dovoljnu podršku u britanskom parlamentu. U drugom scenariju, ako parlament ne odobri Sporazum, Europsko vijeće pristaje na produženje do 12. travnja i istodobno očekuje da Ujedinjena Kraljevina naznači daljnje korake. Ako Ujedinjena Kraljevina do 12. travnja zatraži dulje produženje roka, isto bi podrazumijevalo da mora organizirati izbore za Europski parlament, dok bi u suprotnom to bio novi datum povlačenja bez Sporazuma Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije.

Ishod sastanka ostavio je britanskoj Vladi i dalje izbor između povlačenja na uređeni način uz Sporazum i povlačenja bez Sporazuma, ali i duljega produženja roka ili opoziva aktiviranja procedure iz članka 50. Ugovora o Europskoj uniji (UEU). Rok od 12. travnja je određen s obzirom na to da je to krajnji rok za odluku o provođenju izbora za Europski parlament. U slučaju da Ujedinjena Kraljevina ne želi provesti izbore za Europski parlament, isključuje se

mogućnost bilo kakvoga duljega produživanja roka s obzirom na to da bi situacija u kojoj je Ujedinjena Kraljevina članica Europske unije i nakon 1. srpnja 2019., bez održanih izbora za Europski parlament, mogla uzrokovati blokadu zakonodavnoga rada Europskog parlamenta.

Europsko vijeće je na sastanku usvojilo Odluku kojom se formalizira politički dogovor postignut o produljenju razdoblja iz članka 50. UEU-a. Odluka je u skladu s Ugovorima, donesena uz suglasnost Ujedinjene Kraljevine, koja je pismom britanskog stalnog predstavnika pri Europskoj uniji izvijestila o svojoj suglasnosti.

Predsjednik Vlade Plenković u raspravi je istaknuo kako neizvjesnost situacije u Ujedinjenoj Kraljevini dovodi Europsku uniju u težak položaj osobito u kontekstu predstojećih izbora za Europski parlament na koje se ta neizvjesnost ne bi smjela odraziti. Založio se za rješenja koja u slučaju duljeg produženja uvode jasnoću, odnosno predviđaju izbore za Europski parlament, dok je u slučaju kraćeg produženja podržao predviđeni datum u svibnju i to samo u slučaju prethodnog odobrenja Sporazuma u britanskom parlamentu. Pohvalio je dosadašnje jedinstvo Europske unije te naglasio kako samo uređeno povlačenje osigurava pravnu sigurnost građanima i poslovnoj zajednici. Unatoč tome, pripreme za povlačenje bez dogovora su u tijeku, na razini Europske unije i država članica.

IZVANREDNO EUROPSKO VIJEĆE čl. 50 – 10. TRAVNJA 2019.

S obzirom da do 29. ožujka nije došlo do realizacije prvog scenarija, odnosno ratifikacije Sporazuma o povlačenju, a time i produženja čl. 50 UEU-a do 22. svibnja, prema drugom scenariju koji podrazumijeva dulje produženje i održavanje izbora za Europski parlament, Ujedinjena Kraljevina do 12. travnja treba naznačiti daljnje korake. Premijerka Ujedinjene Kraljevine May je u pismu poslanom predsjedniku Europskog vijeća Tusku 5. travnja zatražila produženje čl. 50. UEU-a do 30. lipnja 2019. te je izrazila spremnost da Ujedinjena Kraljevina organizira izbore za Europski parlament. Istovremeno, nije isključila mogućnost ratifikacije Sporazuma prije 23. svibnja te navela da Ujedinjena Kraljevina i dalje ustraje na uređenom izlasku iz Europske unije.

Predsjednik Europskog parlamenta Tajani naglasak je stavio na institucionalna pitanja, odnosno na osiguranje nesmetanog funkcioniranja Europskog parlamenta ako Ujedinjena Kraljevina bude država članica nakon europskih izbora. Nakon toga se šefovima država i vlada obratila premijerka Ujedinjene Kraljevine May koja je govorila o političkoj situaciji u Ujedinjenoj Kraljevini i razgovorima koje vodi s oporbom slijedom kojih se razmatra mogućnost dorade Političke deklaracije, a fokus je na četiri područja: pitanje carinskog odnosa s Europskom unijom, izbjegavanje trgovinskih barijera, jednaka prava za radnike i suradnja na području sigurnosti. Razgovori s laburistima se nastavljaju, a u planu je glasovanje o nizu pitanja i novi pokušaj glasovanja o Sporazumu. Produženje roka iz čl. 50. UEU-a zatraženo je do 30. lipnja kako bi se mogao dovršiti zakonodavni postupak u cilju ratifikacije Sporazuma.

Dulje produženje roka iz čl. 50. UEU-a za premijerku May je prihvatljivo, pod uvjetom da ono može biti i ranije prekinuto, ako se prije toga ratificira Sporazum. Istaknula je spremnost

na konstruktivnost tijekom razdoblja produženja roka iz čl. 50. UEU-a, a to smatra važnim ulogom u buduće odnose Ujedinjene Kraljevine s Europskom unijom.

Nakon odlaska premijerke May nastavila se rasprava u formatu EU-27 o nacrtu zaključaka Europskog vijeća. Predsjednik Europskog vijeća Tusk i predsjednik Europske komisije Juncker pojasnili su kako bi dulje produženje roka – do kraja 2019. ili čak do ožujka 2020. – usmjerilo odgovornost na britansku stranu. Mnoge su države članice podržale ovakvo razmišljanje naglasivši da se Europsko vijeće ne smije stalno nalaziti pred situacijom neuređenog povlačenja.

Predsjednik Vlade Plenković podržao je fleksibilno produženje čl. 50. UEU-u, posebno ističući da je važno da se produženje ne odrazi negativno na predstojeće izbore za Europski parlament te na normalno djelovanje europskih institucija i donošenje odluka, pri čemu Ujedinjena Kraljevina mora poštovati načelo „iskrene suradnje“ u razdoblju produženja.

Kompromis je postignut oko datuma 31. listopada 2019., čime se uzima u obzir početak mandata nove Europske komisije koji bi trebao biti 1. studenoga 2019., a time i izbjegava biranje britanskog povjerenika. U Zaključcima je potvrđeno da, ako obje strane ratificiraju Sporazum prije toga datuma, povlačenje nastupa prvoga dana sljedećeg mjeseca. U slučaju da Ujedinjena Kraljevina i dalje bude članica Europske unije u vrijeme održavanja izbora za Europski parlament, a Sporazum ne bude ratificiran do 22. svibnja, Ujedinjena Kraljevina mora organizirati izbore za Europski parlament. Ako Ujedinjena Kraljevina ne ispuni tu obvezu, njezino povlačenje nastupa 1. lipnja 2019. U Zaključcima je ponovo naglašeno da se o Sporazumu ne može pregovarati, a moguće je jedino izmijeniti tekst Političke deklaracije.

EUROPSKO VIJEĆE – 21. I 22. OŽUJKA 2019.

Teme na dnevnom redu:

- **Radna mjesta, rast i konkurentnost**
- **Klimatske promjene**
- **Vanjski odnosi**
- **Razno**

Na margini Europskog vijeća održan je sastanak s premijerima Lihtenštajna, Islanda i Norveške, povodom 25. godišnjice Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru (EGP). Predsjednik Europskog vijeća Tusk istaknuo je kako je EGP sporazum pružio temelje za čvrste odnose ovih država s Europskom unijom te stvorio jedinstveno partnerstvo temeljeno na zajedničkim vrijednostima. Predsjednik Europske komisije Juncker istaknuo je kako Europska unija s ovim državama dijeli uvjerenja, viziju, planove i jednake temeljne vrijednosti.

Premijer Lihtenštajna Hasler naglasio je da EGP sporazum dobro funkcionira te se Europska unija razvila više nego što se to moglo predvidjeti. Drži da je to sporazum koji predstavlja najbliži oblik integracije s državama Europske unije. Premijerka Islanda Jakobsdóttir naglasila je kako se radi o jednom od najznačajnijih sporazuma za Island. Za mlade je važno da mogu

raditi, studirati i putovati izvan svojih granica, a europska suradnja od posebnog je značaja za istraživanje i razvoj, kao i za područja od zajedničkog interesa, poput klimatskih promjena. Norveška premijerka Solberg istaknula je povezanost država u jedinstvenom tržištu, stvaranje jednakih uvjeta za poslovanje, pri čemu poslovni subjekti mogu dugoročno ulagati. Države članice izrazile su zadovoljstvo provedbom EGP sporazuma, djelovanjem jedinstvenog tržišta, gospodarskom integracijom te dijeljenjem zajedničkih vrijednosti. Istaknuto je kako EGP partneri doprinose i drugim politikama, kao što su to klima i migracije te da se radi o jedinstvenom i bliskom partnerstvu koji daje dobre rezultate.

Sastanak je započeo obraćanjem predsjednika Europskog parlamenta Tajanija koji je veliki dio govora posvetio povlačenju Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije. Izrazio je žaljenje zbog razvoja događaja u Ujedinjenoj Kraljevini ističući da se Europski parlament nada da će produženje roka biti što kraće i odobreno samo ako Sporazum podršku u britanskom Parlamentu. U odnosu na Sastanak na vrhu EU–Kina, istaknuo je značaj slobodne tržišne utakmice odnosno tržišta otvorenog za ulaganja i trgovinu, pod uvjetom da svi akteri „igraju“ po istim pravilima. Pozvao je države članice da uvedu pravila i postupke certificiranja kako bi se izbjegle praznine u sigurnosti europske digitalne infrastrukture te na jedinstvo i odlučnost Europske unije u zaštiti građana i tvrtki od nelegalnih praksi. Referirajući se na dezinformiranje, osvrnuo se na rezoluciju Europskog parlamenta u kojoj se navodi kako je Europa posljednjih godina bila žrtva propagandnih i dezinformacijskih kampanja i naglasio potrebu za osiguranjem slobode izbora europskih birača i njihovu zaštitu od dezinformiranja. Istaknuo je vodeću ulogu Europskog parlamenta u borbi protiv klimatskih promjena. Oko pitanja oporezivanja, naglasio je kako Europski parlament očekuje da internetski „divovi“ plaćaju poreze i podsjetio kako je u prosincu 2018. Europski parlament usvojio dva mišljenja o prijedlogu direktive o oporezivanju digitalnih poduzeća koja djeluju u Europskoj uniji. Europski parlament smatra da Europska unija mora zauzeti snažan i jedinstveni stav oko ovog pitanja i osigurati učinkovito oporezivanje.

Radna mjesta, rast i konkurentnost

Europsko vijeće je raspravilo o trenutnoj gospodarskoj situaciji u Europskoj uniji. Podržalo je prioritetna područja iz Godišnjeg pregleda rasta i pozvao države članice da ih reflektiraju u nacionalnim programima reformi i programima stabilnosti i konvergencije, a kako bi se i dalje poticali rast i zaposlenost kroz reforme i investicije.

Slijedom Zaključaka iz prosinca održana je rasprava o razvoju jedinstvenog tržišta i europske digitalne politike, a u kontekstu pripreme sljedećeg Strateškog programa Europske unije. Uoči sastanka Europskog vijeća kao ulog u raspravu o ovoj temi, čelnici 17 država članica, među njima **predsjednik Vlade Plenković**, potpisali su pismo na temu budućeg razvoja jedinstvenog tržišta i europske digitalne politike. U njemu se ističu sljedeći prioriteti: jačanje koherentnosti različitih politika Europske unije s jedinstvenim tržištem, digitalna transformacija, jačanje usluga, jačanje podatkovnog gospodarstva, tranzicija prema zelenom gospodarstvu i učinkovita provedba na svim razinama te jačanje europskog tržišta kapitala.

Kao ključne elemente jačanja gospodarske osnove čelnici su izdvojili jedinstveno tržište i naglasak stavili na sektor usluga te industrijsku politiku koja bi se trebala usmjeriti, među ostalim, na umjetnu inteligenciju, dok bi se digitalna politika trebala prilagoditi dobu digitalne transformacije i razvoju podatkovnog gospodarstva. Šefovi država i vlada u raspravi su istaknuli kako je potrebno dodatno produbiti i ojačati jedinstveno tržište te da je potrebno ukloniti preostale neopravdane prepreke na jedinstvenom tržištu. Europska komisija je pozvana da do ožujka 2020., u koordinaciji s državama članicama, izradi dugoročni plan za bolju provedbu i primjenu pravila jedinstvenog tržišta. Upućen je poziv Europskoj komisiji da do kraja 2019. predstavi dugoročnu viziju budućnosti industrije Europske unije, s konkretnim mjerama provedbe, kako bi se adresirali izazovi s kojima se susreće europska industrija. Tim se pozivom dodatno osnažuje prethodno upućen poziv Vijeća za konkurentnost Europskoj komisiji na izradu strategije za industriju te daje potpora stručnim službama Europske komisije da nastave rad.

Predsjednik Vlade Plenković pozdravio je izvješće Europske komisije i izlazak Hrvatske iz kategorije makroekonomskih neravnoteža. Takva odluka Europske komisije, kao i prošlogodišnji izlazak Hrvatske iz procedure prekomjernog deficita potvrđuje njezina dobrog reformskog puta. Slijedom pisma 17 čelnika, založio se za jačanje unutarnjeg tržišta Europske unije, kao jednog od najvećih postignuća Europske unije čije koristi građani u svim državama članicama trebaju osjetiti u punom potencijalu, te pozvao Europsku komisiju na analizu preostalih prepreka na jedinstvenom tržištu.

Klimatske promjene

Europska komisija je u studenom 2018. predstavila dokument „*Čist planet za sve: Europska strateška dugoročna vizija za prosperitetno, moderno, konkurentno i klimatski neutralno gospodarstvo*“ koji predstavlja viziju potrebnih gospodarskih i društvenih transformacija, uključivanje svih sektora gospodarstva i društva, kako bi se postigao prijelaz na nultu vrijednost emisija stakleničkih plinova.

Europsko vijeće je u kontekstu predanosti Pariškom sporazumu prepoznalo potrebu da se ubrzaju globalni naponi za borbu protiv klimatskih promjena s obzirom na najnovije dostupne znanstvene spoznaje te naglasilo važnost da Europska unija do 2020. podnese ambicioznu dugoročnu strategiju radi postizanja klimatske neutralnosti u skladu s Pariškim sporazumom, uzimajući pritom u obzir posebnosti država članica i konkurentnost europske industrije.

Pozvalo je na pravodobno dovršenje nacionalnih dugoročnih strategija i prepoznalo da se pri provedbi cilja Pariškog sporazuma pružaju znatne mogućnosti i potencijal za gospodarski rast, nova radna mjesta i tehnološki razvoj te za jačanje europske konkurentnosti, što je potrebno iskoristiti uz istodobno osiguranje pravedne i socijalno uravnotežene tranzicije za sve. Pozvalo je Vijeće da pojača rad na dugoročnoj klimatskoj strategiji prije nastavka rasprave na Europskom vijeću u lipnju 2019.

Republika Hrvatska vidi Pariški sporazum kao pokretač niskougljične tranzicije svih segmenata društva, a kod provedbe niskougljične strategije bitnim drži povezivanje svih

sektora, te ukazuje na potrebu uvažavanja različitosti država članica i regija, te rasprave o pitanju financiranja tranzicije.

Vanjski odnosi

Države članice su u raspravi isticale opredijeljenost za nastavak provođenja ambiciozne i uravnotežene trgovinske politike kroz koju se promoviraju europske vrijednosti i standardi. Temelj bi trebala biti Svjetska trgovinska organizacija, a u procesu njezine modernizacije vodeću ulogu treba imati Europska unija. Rastući protekcionizam u svijetu, blokada rada Svjetske trgovinske organizacije koja se nalazi u središtu multilateralnog trgovinskog sustava, nepoštovanje trgovinskih pravila te primjena nepoštenih trgovinskih praksi, identificirani su kao izazovi koji traže učinkovit odgovor Europske unije. Ocjena je da u nadolazećim godinama slijedi sve jača tržišna utakmica s velikim trgovinskim blokovima što će od Europske unije zahtijevati jačanje konkurentnosti.

Glavnina rasprave je bila usmjerena na koji način se Europska unija može zaštititi od nepoštenih trgovinskih praksi trećih država, a koje negativno utječu na međunarodne trgovinske tokove. Sve države članice su istaknule važnost osiguranja uvjeta za pravednu tržišnu utakmicu te očuvanja jedinstva Europske unije. U tom kontekstu su se neke od sudionica inicijative Kina+16 osvrnule na ovu platformu suradnje s Kinom. Rečeno je da predmetna inicijativa ne ide protiv jedinstva Europske unije, naprotiv, cilj je poboljšati ekonomsku poziciju država srednje Europe u odnosu na Kinu s obzirom na veliki potencijal koji ovaj prostor ima za ulaganja, a koja se ne mogu financirati europskim sredstvima. Najveća kineska ulaganja idu u četiri najveće države članice pa je postavljeno pitanje njihovog iskustva. Spomenuti su i izazovi u trgovini sa SAD-om te je istaknuto da Europska unija mora pronaći način kako balansirati između dvije velike sile – Kine i SAD-a.

Predsjednik Vlade Plenković spomenuo je sastanak na vrhu formata Kina+16 (17) u Dubrovniku, 11. i 12. travnja, istaknuvši da upravo ovakav forum suradnje omogućava državama članicama redovito održavanje susreta na visokoj razini s Kinom. Podržao je *Komunikaciju Europske službe za vanjsko djelovanje i Europske komisije o strateškom pogledu na odnose EU–Kina* te se založio za slanje jedinstvene poruke Kini i pragmatičan pristup suradnji.

U Zaključcima se ponovila potvrda predanosti Europske unije suverenitetu i teritorijalnoj cjelovitosti Ukrajine pet godina nakon što je Rusija nezakonito pripojila Krim i Sevastopolj te osuđeno kršenje međunarodnog prava, što i dalje predstavlja izravni izazov međunarodnoj sigurnosti. Europsko vijeće je u Zaključcima izrazilo i duboko žaljenje zbog gubitka života i uništenja uzrokovanih tropskim ciklonom Idai u Mozambiku, Malaviju i Zimbabveu pozdravivši hitni odgovor Europske unije i država članica, uz izraženu spremnost za nastavak pružanja humanitarne pomoći.

Razno

Krajem prošle godine Europska komisija i Europska služba za vanjsko djelovanje objavili su „*Akcijski plan za borbu protiv dezinformacija*“ kao koordinirani odgovor Europske unije na

izazove u ovom području. Akcijski plan se temelji na četiri stupa: jačanje sposobnosti europskih institucija, jačanje koordiniranog i zajedničkog odgovora na dezinformacije, aktiviranje privatnog sektora u borbi protiv dezinformacija, te podizanje svijesti i jačanje društvene otpornosti. Uspostavljen je Sustav za brzo uzbunjivanje, u kojemu sudjeluju sve države članice.

Europsko vijeće je pozdravilo dosadašnji rad na ovom području te pozvalo na daljnje jačanje koordiniranih napora u borbi protiv dezinformacija i zaštitu europskih i nacionalnih izbora. Razmjena informacija ocijenjena je ključnom u kontekstu uspostave Sustava za brzo uzbunjivanje pa je upućen poziv privatnim operaterima kao što su *online* platforme i društvene mreže za punu provedbu Kodeksa dobre prakse i osiguranje visokog standarda odgovornosti i transparentnosti. Pozvalo je na koordinirane napore u očuvanju demokratskih sustava Europske unije i borbi protiv izazova koje nosi dezinformiranje, te jačanje otpornosti na hibridne prijetnje.

SASTANAK NA VRHU U SIBIU, RUMUNJSKA – 9. SVIBNJA 2019.

Na Dane Europe održan je sastanak na vrhu u Sibiu s ciljem rasprave o budućnosti Europe i Strateškom programu za razdoblje od 2019. – 2024. koji će šefovi država i vlada usvojiti na Europskom vijeću u lipnju. Naglašene su snažne poruke jedinstva i povjerenja u budućnost Europske unije, što je potvrđeno i u usvojenoj deklaraciji. Deklaracija donosi 10 obveza radi izgradnje snažnije Europske unije, a koje naglasak stavljaju na jedinstvo, zajedništvo, građane, očuvanje dosadašnjih postignuća za buduće generacije, vladavinu prava te snažnu globalnu ulogu Europske unije. Na sastanku je predsjednik Europskog vijeća Tusk predstavio „okvir“ budućeg Strateškog programa, koji će poslužiti daljnjoj izradi prioriteta za slijedeće razdoblje.

Sastanak je počeo razmjenom mišljenja s predsjednikom Europskog parlamenta Tajanijem. Predsjednik Europske komisije Juncker govorio je o Komunikaciju koju je Europska komisija pripremila kao svoj doprinos raspravi te je pozvao šefove država i vlada da prepoznaju postignuća ostvarena zadnjih 5 godina. Rasprava je bila strukturirana u dva dijela: prvi dio odnosio se na globalne, a drugi na unutarnje izazove. U raspravi je ocijenjeno kako se Europska unija nalazi u izazovnim i nepredvidivim vremenima kada mora snažnije braniti svoje interese, vodeći računa o očuvanju svojih postignuća i svojih vrijednosti. Istaknuta je važna globalna uloga Europske unije, koju je potrebno ojačati te su izdvojeni multilateralizam, sigurnost, migracije i trgovina kao područja od posebnog interesa. Bilo je riječi o suradnji sa strateškim partnerima, a spomenuto je i proširenje Europske unije. Vezano za unutarnje izazove, izdvojene su teme poput vladavine prava, klimatskih promjena, kohezije, migracija, sigurnosti, Schengena, socijalne pravednosti te je naglašena važnost očuvanja i jačanja jedinstvenog tržišta. Prepoznata je nerazdvojivost vanjskih i unutarnjih izazova, zbog čega je potrebno razviti holistički pristup u njihovu adresiranje.

Predsjednik Vlade Plenković govorio je o tri izazova pred Europskom unijom u razdoblju pripreme slijedećeg Strateškog programa. Oni se odnose na političke posljedice migracija, a

koje se vide u podjelama unutar Europske unije oko ovog pitanja, posljedice Brexita, koji je loš i za Ujedinjenu Kraljevinu i za Europsku uniju te na rast populizma koji dolazi kao rezultat digitalnih promjena i njihova utjecaja na rastuću prisutnost dezinformacija i lažnih vijesti. U takvim uvjetima Europska unija treba biti aktivna i snažna, a ne krhka, treba zajedništvo, a ne podjele i razdvajanje, te treba biti otvorena, a ne zatvorena sama prema sebi. Govorio je o važnosti odnosa sa SAD, Kinom i Rusijom u globalom upravljanju te naglasak stavio na pitanje demografske revitalizacije, kroz moguću potporu na europskoj razini, kao komplementarnu mjerama koje se poduzimaju na nacionalnoj razini, te istaknuo važnost kohezije i konvergencije za daljnji razvoj Europske unije.

Na sastanku je bilo riječi i o institucionalnim pitanjima te metodama rada Europskog vijeća. Predsjednik Europskog vijeća Tusk najavio je kako namjerava postići dogovor o glavnim imenovanjima za čelna mjesta europskih institucija na sastanku Europskog vijeća u lipnju. Oko metoda rada Europskog vijeća, bilo je prijedloga za organizacijom više sastanaka. Zaključno je dogovoreno da treba unaprijediti komunikaciju s javnosti, kako bi građani bolje prepoznali uspjehe europskog projekta i postignuća njegova dosadašnjeg razvoja.

IZVANREDNO EUROPSKO VIJEĆE – 28. SVIBNJA 2019.

Sastanak je održan nakon izbora za Europski parlament, a radi prve ocjene rezultata izbora i dogovora o načelima i postupku izbora čelnika europskih institucija. U raspravi je ocjenjeno da će novi Europski parlament biti složeniji, jer su potrebne barem tri političke skupine za većinu. Predsjednik Europskog vijeća Tusk podsjetio je na ugovorne ovlasti Europskog vijeća u nominaciji kandidata za predsjednika Europske komisije (kvalificirana većina) te na prethodan dogovor da nema automatizma u nominaciji kandidata za predsjednika Europske komisije. Neke su države u raspravi podržavale sustav vodećih kandidata (*spitzenkandidat*) dok su neke bile kritične. Europski parlament bira predsjednika Europske komisije većinom zastupnika, a to je trenutno 376. S obzirom na potrebu osiguranja dvostruke većine (Europskog vijeća i Europskog parlamenta), uslijedit će nekoliko tjedana konzultacija s Europskim parlamentom, čelnicima političkih skupina i političkih stranaka.

Proces konzultacija će voditi predsjednik Europskog vijeća Tusk, dok će u ime političkih skupina pregovarati: (i) za pučane – premijer Hrvatske Andrej Plenković i premijer Latvije Krisjanis Kariņš; (ii) za socijaldemokrate – premijer Španjolske Pedro Sanchez i premijer Portugala Antonio Costa te (iii) za liberale – premijer Nizozemske Mark Rutte i premijer Belgije Charles Michel.

Šefovi država i vlada podržali su predloženi pristup i u ovoj fazi nije bilo razgovora o konkretnim imenima čelnih pozicija europskih institucija, ali je dogovoreno načelo da se u prijedlogu mora postići četiri ravnoteže: i) geografska (Sjever-Jug, Istok-Zapad), ii) demografska (velika-mala zemlja), iii) stranačko-politička te iv) ravnoteža spolova.

EUROPSKO VIJEĆE – 20. I 21. LIPNJA 2019.

Teme na dnevnom redu:

- **Slijedeći institucionalni ciklus**
- **Višegodišnji financijski okvir**
- **Klimatske promjene**
- **Dezinformiranje**
- **Razno**

Uvodno se obratio predsjednik Europskog parlamenta Tajani te je iskoristio prigodu da zahvali predsjedniku Europskog vijeća Tusku i šefovima država i vlada na suradnji. U ulozi predsjedništva govorio je predsjednik Rumunjske i naglasio napore rumunjskog predsjedništva u izradi revidirane Pregovaračke kutije Višegodišnjeg financijskog okvira, za koju je rekao da nudi pojednostavljene alternativne opcije gdje je god to moguće i veću fleksibilnost. Govorio je o djelovanju predsjedništva na postizanju ciljeva jačanja jedinstvenog tržišta, s naglaskom na digitalizaciji, a što je važan ulog u europsku konkurentnost. Naglasio je ključnu ulogu inovacija te rastući značaj umjetne inteligencije za razvoj europske industrijske baze. Osvrnuo se na proces uspostave Europske agencije za rad, uz čestitke Slovačkoj na izboru za njezino sjedište. Posebno je naglasio rad predsjedništva na kibernetičkoj sigurnosti te direktivi o povratku.

Slijedeći institucionalni ciklus

Pod ovom točkom dnevnog reda održana je rasprava o Strateškom programu za razdoblje od 2019. – 2024., koji je Europsko vijeće usvojilo. Strateški program će pružiti okvir i smjer djelovanja europskim institucijama u sljedećem institucionalnom ciklusu, a prioriteti su grupirani u četiri bloka tema: (i) zaštita građana i sloboda; (ii) razvoj jake i dinamične gospodarske osnove; (iii) izgradnja klimatski neutralne, zelene, pravedne i socijalne Europe i (iv) promicanje europskih interesa i vrijednosti u svijetu. U raspravi je **predsjednik Vlade Plenković** ponovo naglasio važnost reference na demografske izazove koja je uvrštena u Strateški program na prijedlog Hrvatske.

Oko imenovanja na vodeće pozicije u institucijama Europske unije nakon izbora za Europski parlament, nije postignut dogovor te je izvanredan sastanak Europskog vijeća dogovoren za 30. lipnja 2019.

Višegodišnji financijski okvir

Rasprava o slijedećem Višegodišnjem financijskom okviru održana je nakon predstavljanja revidirane Pregovaračke kutije od strane rumunjskog predsjedništva. Oko sadržaja Pregovaračke kutije još uvijek postoje različita stajališta država članica te je razvidno da će za dogovor trebati još vremena. Države neto uplatiteljice uglavnom su stajališta da rumunjski prijedlog ima zaokret prema stajalištima država neto korisnica proračuna, a države kohezije i dalje u njemu ne vide zadovoljavajuću razinu prihvatljivosti. Ovoga puta najviše je bilo riječi o dinamici daljnjih pregovora i vremenskom okviru za postizanje dogovora. Dogovoreno je da

novu raspravu o Višegodišnjem financijskom okviru Europsko vijeće održi na sastanku u listopadu, radi postizanja dogovora do kraja godine.

Predsjednik Vlade Plenković ponovio je hrvatski stav u pregovorima te se založio za ubrzanje pregovora kako bi se osigurao pravovremeni dogovor i osiguralo neometano korištenje financija i provedba svih programa Europske unije.

Klimatske promjene

Cilj je bio utvrditi pristup Europske unije pred UN-ov sastanak na vrhu o klimatskim promjenama, koji se održava u New Yorku 23. rujna 2019., a u svrhu osiguravanja zamaha u aktivnostima za dosizanje ciljeva Pariškog sporazuma. Šefovi država i vlada pozvali su na daljnji rad na uvjetima potrebnim za podršku prijelazu na klimatsku neutralnost i na pravovremeno podnošenje dugoročne nisko-ugljične strategije Europske unije koja treba biti usvojena do 2020.

Duga rasprava vodila se o rokovima za postizanje tih ciljeva na razini Europske unije. Neke su se države članice zalagale za podizanje ambicija i dostizanje klimatske neutralnosti na razini Europske unije do 2050. te da Europska unija mora poslati jasne poruke o pojačanim ambicijama na predstojećem UN-ovom summitu. S tim povezano one vide i potrebu da budući Višegodišnji financijski okvir odražava takav ambiciozan cilj, odnosno da najmanje 25% proračuna Europske unije treba biti usmjereno na borbu protiv klimatskih promjena. Druga skupina država članica zalagala se za zadržavanje ambicija na razini onih zacrtanih u Pariškom sporazumu, ističući potrebu uzimanja u obzir nacionalnih specifičnosti i podjele financijskog tereta.

U raspravi je **predsjednik Vlade Plenković** pozvao na zadržavanje jedinstva Europske unije oko ovog pitanja i pronalazak kompromisa između ambicije i podjele financijskog tereta. U konačnici je u Zaključcima pronađen kompromis na toj liniji, istaknuta je tranzicija prema klimatski neutralnoj Europskoj uniji u skladu s Pariškim sporazumom, dok je u fusnotu ušla referenca da za veliku većinu država članica klimatska neutralnost treba biti postignuta do 2050.

Prepoznajući važnost financija za ostvarenje klimatskih ambicija, istaknuto je da su države članice i dalje predane povećanju mobilizacije međunarodnih financijskih sredstava za borbu protiv klimatskih promjena iz raznih privatnih i javnih izvora te radu na pravodobnom, dobro vođenom i uspješnom postupku nadopune Zelenog klimatskog fonda.

Dezinformiranje

Zaključci Europskog vijeća o ovoj temi bili su usvojeni bez rasprave. Slijedom Izvješća predsjedništva i doprinosa Europske komisije, Europsko vijeće pozvalo je na napore u podizanju svijesti i jačanje podizanja otpornosti Europske unije naspram širenja dezinformacija. Istaknuto je da Europska unija mora osigurati koordinirani odgovor na hibridne i kibernetičke prijetnje te pojačati suradnju s drugim međunarodnim akterima. Europsko vijeće je pozdravilo donošenje novog okvira za ciljne mjere ograničavanja i rad na koordiniranom pripisivanju odgovornosti. Pozvao je institucije da zajedno s državama

članicama rade na mjerama kako bi se pojačala otpornost i poboljšala sigurnost Europske unije u pogledu kibernetičkih i hibridnih prijetnji koje dolaze izvan Europske unije i kako bi se informacijske i komunikacijske mreže Europske unije te postupke donošenja odluka bolje zaštitilo od svakog oblika zlonamjernih aktivnosti.

Vanjski odnosi

Bilo je riječi o Ukrajini, a Francuska i Njemačka dali su pregled situacije u kontekstu Normandijskog formata te informirali da je situacija nepromijenjena. Promjene nema niti oko uhićenih ukrajinskih mornara. Europsko vijeće je pozvalo Rusiju da pusti na slobodu zatočene mornare, vrati zaplijenjene brodove i osigura slobodan prolaz svim brodovima kroz Kerčka vrata u skladu s međunarodnim pravom. Izražena je velika zabrinutost zbog ruskog predsjedničkog dekreta kojim se omogućuje pojednostavnjenje izdavanja putovnica na određenim područjima Donjecka i Luganska, što je u suprotnosti sa sporazumima iz Minska. Pozvalo je na hitno ponovno pokretanje pregovora radi provedbe sporazuma iz Minska, te u kontekstu pete obljetnice rušenja zrakoplova MH17 istaknulo potporu svim naporima za utvrđivanje istine i odgovornosti za taj događaj.

Europsko vijeće se kratko referiralo na situaciji u Moldovi, pozdravljajući miran prijenos vlasti i pozivajući Europsku komisiju i visoku predstavnicu da osmisle mjere u cilju potpore toj državi; na strateško partnerstvo EU–Afrika, kojem Europska unija ostaje predana; te na odnose EU–Maroko, pred sastanak Vijeća za pridruživanje.

Rasprave se vodila oko aktivnosti Turske u istočnom Sredozemlju i Egejskome moru te je Europsko vijeće ponovno osudilo nezakonite aktivnosti Turske. Izrazilo je ozbiljnu zabrinutost zbog nezakonitih operacija bušenja koje Turska trenutačno provodi kao i žaljenje što Turska još nije odgovorila na opetovane zahtjeve Europske unije da prestane s takvim operacijama. Istaknulo je negativan učinak koji takva nezakonita djelovanja imaju na odnose Europske unije i Turske i pozvalo Tursku da pokaže suzdržanost, poštuje suverena prava Cipra te da se suzdrži od svih takvih aktivnosti. Potvrdilo je poziv Europskoj komisiji i Europskoj službi za vanjsko djelovanje da bez odgode podnesu opcije za odgovarajuće mjere, uključujući ciljane mjere. Obvezalo se da će i dalje pomno pratiti razvoj događaja te da je spremno reagirati na odgovarajući način i u potpunoj solidarnosti s Ciprom.

Razno

Pod ovom točkom Europsko vijeće je podržalo horizontalno izvješće o preporukama pojedinim državama članicama u kontekstu europskog semestra. Europska komisija je u Izvješću prepoznala napredak Republike Hrvatske u provođenju strukturnih reformi, a slijedom odluke o izlasku iz procedure prekomjernih makroekonomskih neravnoteža bilježimo odlične rezultate i na fiskalnom planu.

Europsko vijeće je potvrdilo zaključke Vijeća za opće poslove o proširenju i procesu stabilizacije i pridruživanja od 18. lipnja te tom prilikom održalo kraću raspravu. Nekoliko država članica je govorilo u prilog otvaranju pristupnih pregovora sa Sjevernom

Makedonijom, zalažući se da se na taj način nagradi nakon postizanja dogovora o imenu države. Pozvali su na donošenje pozitivne odluke u listopadu.

Predsjednik Vlade Plenković iskazao žaljenje što odluka o otvaranju pristupnih pregovora s Makedonijom nije donesena u lipnju, jer promjena imena države nije lagana i zaslužuje pozitivan odgovor. Ako Europska unija pokaže oklijevanje, drugi akteri u regiji neće. Najavio je sastanak na vrhu o državama jugoistočne Europe za vrijeme hrvatskog predsjedanja Vijećem Europske unije.

Sastanak na vrhu država europodručja

Cilj je bio izvijestiti čelnike o postignutom napretku u pogledu ispunjavanja glavnih zaključaka Izjave sa sastanka iz prosinca 2018. te dobiti smjernice za nastavak daljnjeg rada kako bi se konačni dogovor oko paketa reformi za produblјivanje Ekonomske i monetarne unije (EMU) postigao do kraja 2019.

Predsjedavajući Euroskupine Centeno izvijestio je, referirajući se na pismo koje je nakon održanog sastanka Euroskupine u uključivom formatu od 13. lipnja 2019. dostavio predsjedniku Europskog vijeća Tusku, da je na razini ministara financija (EU–27) postignut značajan napredak u pogledu: 1. proračunskog instrumenta za konvergenciju i konkurentnost (BICC), 2. revizije Ugovora o Europskom stabilizacijskom mehanizmu (ESM) te 3. jačanja bankovne unije.

U pogledu proračunskog instrumenta za konvergenciju i konkurentnost za države članice europodručja i ERM II države članice na dobrovoljnoj osnovi, Centeno je izvijestio kako je dogovor postignut oko glavnih elemenata navedenog instrumenta, dok će daljnji rad Euroskupine po pitanju financiranja biti nastavljen sukladno smjernicama. Pitanje financiranja proračunskog instrumenta za konvergenciju i konkurentnost, prema smjernicama čelnika, treba tretirati kao prioritetno budući da je potrebno definirati veličinu navedenog instrumenta u okviru postojećih pregovora za Višegodišnji financijski okvir 2021–2027.

Vezano uz reviziju Ugovora o Europskom stabilizacijskom mehanizmu, Centeno je izvijestio kako je postignut dogovor oko provedbe zaključaka Sastanka na vrhu država europodručja iz prosinca 2018. vezano uz zajedničku zaštitnu mjeru za sanaciju banaka, instrumente za prevenciju krize, suradnju ESM-a i Europske komisije te pitanja koja se odnose na održivost duga te institucionalna pitanja. Nakon postignutog dogovora o navedenim pitanjima, rad će se nastaviti na određenim odredbama Ugovora kako bi one bile dodatno pojašnjene s ciljem da se cjelokupni dogovor usvoji kao paket u prosincu 2019.

Brexit – informacija o trenutnoj situaciji

Na kraju je u formatu EU–27 održan kratki sastanak na temu povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije, na kojemu su predsjednik Europskog vijeća Tusk i predsjednik Europske komisije Juncker izvijestili o trenutnom stanju tog procesa, bez otvaranja rasprave. Utvrdili su da nije bilo napretka od izvanrednog sastanka Europskog vijeća u travnju. Na sastanku je dogovoren daljnji pristup, a koji je prenesen i medijima: Europska unija će nastaviti suradnju s novim britanskim premijerom; Europska unija želi izbjeći povlačenje bez

dogovora i uspostaviti što prisnije moguće buduće odnose s Ujedinjenom Kraljevinom; Europska unija je otvorena za razgovore o Deklaraciji o budućim odnosima, ali Sporazum o povlačenju nije otvoren za nove pregovore. Istaknute su i planirane mjere za slučaj povlačenja bez dogovora/sporazuma, a nakon što je Europska komisija objavila Komunikaciju o stanju priprema za takav scenarij. Zaključeno je da će Europska unija biti spremna za svaki scenarij povlačenja, dok preferirani ostaje onaj uz Sporazum o povlačenju.

IZVANREDNO EUROPSKO VIJEĆE – 30. LIPNJA 2019.

Sastanak je sazvan slijedom Zaključka redovnog sastanka Europskog vijeća održanog u lipnju 2019. Nakon konzultacija s Europskim parlamentom, čelnicima političkih skupina i političkih stranaka, donesena je odluka kojom se belgijski premijer Charles Michel izabrao za novog predsjednika Europskog vijeća i predložila njemačka ministrica obrane Ursula von der Leyen kao kandidatkinja za predsjednicu Europske komisije, španjolski ministar vanjskih poslova Josep Borell Fontelles kao kandidat za Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, a izvršna direktorica Međunarodnog monetarnog fonda Christine Lagarde kao kandidatkinja za predsjednicu Europske središnje banke.